ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟν ΔΡΑΧΜΑΣ 2.—
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ..... ΕΤΗΣΙΑ ΔΡΧ. 150
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ..... ΕΤΗΣΙΑ Σ ΜΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ «ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΒΗΜΑΤΟΣ»
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ ΛΩ. ΑΡ. 3 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ι. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 21-921—21-922

ΑΘΗΝΑΙ—ΕΤΟΣ Γ'—ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 543
29 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΚΥΡΙΑΚΗ 1935

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΑ—ΕΡΓΑΣΙΑ—ΓΕΩΡΓΙΑ—ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ—ΕΜΠΟΡΙΟΝ—ΝΑΥΤΙΛΙΑ—ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ—ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ—ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΙΚΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΕΛΙΣ 2

Ἐμποροβιομηχανικαὶ εἰδήσεις. — Τὸ ἐμπόριον τοῦ ὑδραργύρου. — Τιμαὶ παντὸς εἴδους ἐμπορευμάτων ἀγορᾶς Ἀθηνῶν—Πειραιῶς. — Παντὸς εἴδους δημοπρασίαι. — Ναυτιλιακαὶ εἰδήσεις

ΣΕΛΙΣ 3

Τραπεζικαὶ καὶ ἑταιρικαὶ εἰδήσεις. — Βιβλιοκρισία. — Ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς. — Ἡ οἰκονομικὴ κίνησις τῆς περιφερείας Βόλου. — Ἡ ἑλληνογιουγκοσλαυϊκὴ ἐμπορικὴ συμφωνία.

ΣΕΛΙΣ 4

Ἐπισκόπησις τῆς σταφιδικῆς κινήσεως. — Ἐμπορτγοραί. — Ἐμπορικὴ καὶ χρηματιστικὴ κίνησις.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΕΩΣ

Ἐν συνεχείᾳ τοῦ δημοσιευθέντος «Οἰκονομικοῦ Ταχυδρόμου» ἄρθρου τοῦ πρώην ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Γαλλίας κ. M. Palmade περὶ τῶν θεωρητικῶν ἀπόψεων τοῦ διεθνοῦς νομισματικοῦ προβλήματος, δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 539 φύλλον τοῦ ἰδίου περὶ τῆς ἐνδεικνυομένης πρακτικῆς ἐνεργείας διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς διεθνοῦς νομισματικῆς σταθεροποιήσεως.

Ἡ διακοινοβουλευτικὴ συνδιάσκεψις τῶν Βρυξελλῶν, ἀφιεροῦσα κατὰ μέρος τὰς ἀπόψεις τῶν ἰδιαιτέρων συμφερόντων, ποὺ ἠμποροῦν νὰ ἐπηρεάσουν προσωρινὸς τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην χώραν καὶ ἀποφεύγουσα νὰ συναγάγῃ ἐκ τῶν στατιστικῶν τῶν συναλλαγῶν καὶ τῶν τιμῶν συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ ἐπιβεβαιώσῃ ὁ ἀντικειμενικὸς παρατηρητής, καθωδηγήθη ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὴν ἀξῖν θεμελιώδη ἰδέαν: δὲν θὰ ὑπάρξῃ ἀνόρθωσις τῶν συναλλαγῶν εἰς τὴν ὀφήλιον, δὲν θὰ δοθῇ νέα ὁρμὴ εἰς τὸ διεθνὲς ἐμπόριον, ἐφ' ὅσον δὲν παρέχεται ἡ ἀσφάλεια ὅτι τὸ νόμισμα τῆς πληρωμῆς θὰ εἶνε τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ νόμισμα τῆς συμβάσεως. Ἐφ' ὅσον θὰ ὑφίσταται ἀμφιβολία ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, δὺν θὰ εἶνε δυνατὴ ἡ ἀσφάλεια καὶ ἡ ἀνόρθωσις τῶν συναλλαγῶν.

Ἄπαξ ἤδη γενομένης δεκτῆς τῆς ἀρχῆς αὐτῆς, πῶς δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ πραγματοποίησίς της; Ἡ συνδιάσκεψις ἐνέκρινε μίαν πρακτικὴν μέθοδον, ὑφ' ἡμῶν προταθεῖσαν.

Ἐν ἐκ τῶν πρωταρχικῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα δέον νὰ λυθοῦν σχετικῶς, εἶνε ὁ συμβιβασμὸς τῆς ἀνάγκης μιᾶς διεθνοῦς συμφωνίας πρὸς τὸν σεβασμὸν τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας.

Ὑπάρχει ἀνάγκη διεθνοῦς συμφωνίας, διότι ἡ νομισματικὴ ἰσοτιμία εἶνε ὡς ἐκ τῆς οὐσίας της μία σχετικότης, συνεπαγομένη ἀμοιβαίαν σχέσιν μεταξὺ δύο νομισμάτων τὸ ἓν δὲν δύναται νὰ τροποποιηθῇ χωρὶς νὰ ἐπηρεασθῇ κατὰ συνέπειαν τὸ ἄλλο. Δὲν ἀρκεῖ νὰ διατηρῇ ἓν κράτος τὴν ἰσοτιμίαν τοῦ νομίσματός του ἐν σχέσει πρὸς τὸν χρυσόν, ἐφ' ὅσον ἡ συναλλαγματικὴ τιμὴ αὐτοῦ ἐπηρεάζεται ἐμμέσως ἐκ τῆς διαταραχῆς ἄλλων ἰσοτιμιῶν. Συνεπῶς εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐπιτευχθῇ θετικὸν ἀποτέλεσμα, ἐὰν ἑκάστη χώρα ἐνεργῇ ἀποκλειστικῶς κατ' ἀρέσκειαν, ἔξω πάσης διεθνοῦς συμφωνίας.

Ἐν τούτοις ὁ προσδιορισμὸς τῆς νομισματικῆς μονάδος, ὁ καθορισμὸς δηλαδὴ τοῦ εἰς χρυσὸν βάρους της, ἀνήκει εἰς τὴν κυρίαρχον ἁρμοδιότητα ἑκάστου κράτους. Πρόκειται δὲ περὶ λεπτοτάτου ζητήματος, καθόσον πᾶσα ἀπόφασις νομισματικοῦ χαρακτῆρος, ἐκτὸς τῶν πιθανῶν ἀντικτύπων της ἐπὶ τοῦ διεθνοῦς πεδίου, ἐπὶ τοῦ ὄγκου τῶν παγκοσμίων συναλλαγῶν, ἔχει καὶ ἀντικτύπους καθαρῶς ἐσωτερικῆς φύσεως, οἱ ὁποῖοι ἐνδιαφέρουν πολλαπλῶς τὴν κυριαρχίαν ἑκάστου κράτους. Οὕτω π. χ., ὁσάκις ἐνεργεῖται νομισματικὴ ὑποτίμησις, γίνεται ἐπανεκτίμησις τοῦ μεταλλικοῦ ἀποθέματος καὶ λαμβάνει τὸ κράτος τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ ἐκ τῆς ἐπανεκτιμήσεως ταύτης προκύπτοντος κέρδους. Ὁμοίως, ἀπὸ ἀπόψεως προϋπολογισμοῦ, ἡ ἐπακολουθοῦσα τὴν ὑποτίμησιν ὕψωσις τῶν τιμῶν ἀντανακλᾷ ἐπὶ τῆς ἀποδόσεως τῶν τελωνειακῶν δασμῶν καὶ οὕτω δύναται νὰ ὑποβοηθήσῃ τὴν ἰσορροπίαν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Τοιούτοις ὅμως ἄλλοι ὑποστηρίζουν, ὅτι ἡ ἐπίτευξις αὐτῆς τῆς ἰσοσκελίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ θὰ κατορθωθῇ ἀσφαλέστερον διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ ὄγκου τῶν συναλλαγῶν παρὰ διὰ τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν καὶ ὅτι ἡ αὔξησις αὕτη τοῦ ὄγκου τῶν συναλλαγῶν θὰ πραγματοποιηθῇ πολὺ ἀσφαλέστερον μὲ σταθερὸν παρὰ μὲ ἀσταθὲς νόμισμα. Ὅλα τὰ ζητήματα αὐτὰ συνεπάγονται ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι, λόγῳ τῶν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀντικτύπων των, ἀνήκουσαι κυριώτατα εἰς τὴν κυριαρχίαν ἑκάστου κράτους.

Κατὰ ποῖον ὅμως τρόπον εἶνε δυνατὸν νὰ συμβιβασθῇ ἡ προάσπισις αὕτη τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας, τόσον σπουδαίως ἐνδιαφερομένης δι' ἓν ζήτημα τοῦ ὁποίου οἱ ἀντικτυποὶ ἐπιδροῦν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ δημοσίου ταμείου, πρὸς τὴν ἀνάγκην μιᾶς ἀπαραιτήτου διεθνοῦς συμφωνίας, ὥστε ὥστε νὰ ἀποφευχθῇ τὸ ἐνδεχόμενον ὅτι ὁ ὑπό τινος κράτους καθορισμὸς τῆς νομισματικῆς του ἰσοτιμίας θὰ εἶναι ἐν ὡς συνέπειαν τὴν ἐκ μέρους ἄλλων κρατῶν λῆψιν ἀνταποτίμων μέτρων, πρὸς ἐξευδετέρωσιν τῶν ἐκ τῆς νέας ἰσοτιμίας ἀφελειῶν τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τοῦ ἐν λόγῳ κράτους ἐπὶ ζημίᾳ τῶν ἰδικῶν των ἐμπορικῶν συμφερόντων;

Εἶνε πολὺ προτιμότερον νὰ προβοῦν τὰ ἔθνη εἰς μίαν σύμφωνον ἐνέργειαν παρὰ νὰ καταλήξουν εἰς ὑποτιμητικὸν ἀνταγωνισμόν, ὅμοιον πρὸς τὸν δασμολογικόν. Ἐὰν δὲν ἐπέλθῃ διεθνὴς συμφωνία, ὁ νομισματικὸς ἀνταγωνισμὸς ἠθελεν ἴσως ἀναπτυχθῇ εἰς βαθμὸν καταστρεπτικώτερον τοῦ δασμολογικοῦ. Ὁ νομισματικὸς ἀνταγωνισμὸς ὁμοιάζει μὲν πρὸς τὸν δασμολογικόν, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἐφαρμογὴν διακρίσεων, ὡς συμβαίνει μὲ τὰ τελωνειακὰ δασμολόγια. Τοιούτοις ὅμως ὁ νομισματικὸς ἀνταγωνισμὸς εἶνε πληρέστερος τοῦ δασμολογικοῦ, διότι ἐπενεργεῖ ὄχι μόνον διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῶν εἰσαγωγῶν ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἐνισχύσεως τῶν ἐξαγωγῶν.

Ποία διαδικασία θὰ ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ, διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ συμβιβασμὸς τῆς ἀνάγκης μιᾶς διεθνοῦς συμφωνίας μὲ τὸν σεβασμὸν τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας; Διὰ νὰ ἐπιχειρηθῇ ἡ τόσον λεπτὴ ἔρευνα τοῦ ζητήματος τῆς καθιερώσεως νομισματικῶν ἰσοτιμιῶν δυναμένων νὰ διαρκέσουν, ὑπάρχει ἓνας ὀργανισμὸς Χίαν κατάλληλος διὰ τὸ ἔργον αὐτό: Ἡ τράπεζα τῶν διεθνῶν διακανονισμῶν.

Τὸ διεθνὲς αὐτὸ τραπεζικὸν ἵδρυμα ἀφ' ἑνὸς μὲν ἔχει βαθεῖαν ἀντίληψιν τῶν οἰκονομικῶν καὶ νομισματικῶν ζητημάτων, ἀφ' ἑτέρου δέ, λόγῳ τῆς συνθέσεως τοῦ διοικητικοῦ του συμβουλίου, εὑρίσκεται εἰς διαρκῆ σύνδεσμον μὲ τὰς διαφόρους κυβερνήσεις. Λόγῳ τῆς συμπεριβρύσεως εἰς τὸ συμβούλιόν της τῶν διοικητῶν τῶν ἐκδοτικῶν τραπεζῶν, ἡ Τράπεζα Διεθνῶν Διακανονισμῶν δύναται νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν τῶν ἀπόψεων τῶν κυβερνήσεων καὶ νὰ γνωρίζῃ εἰς αὐτὰς τὰς ἰδικάς της. Φροντίδι λοιπὸν τῆς Τραπέζης Διεθνῶν Διακανονισμῶν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ καταρτισθῇ ἓν σχέδιον διεθνοῦς κανονισμοῦ σταθεροποιήσεως, εἰς τὸ ὁποῖον αἱ κυβερνήσεις θὰ προσεχώρουν ἀνεπιφυλάκτως ἢ ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ διετύπωναν ἐνδεχομένως τὰς παρατηρήσεις των. Μετ' ἐξέτασιν δὲ τῶν προσχωρήσεων καὶ τῶν παρατηρήσεων καὶ μετὰ τὴν παραδοχὴν τῶν ὀρθῶν τροποποιήσεων, θὰ ἠδύνατο νὰ δημοσιευθῇ τὸ προσχέδιον τοῦ κανονισμοῦ ποὺ θὰ ἀπετέλει τὴν βάσιν μιᾶς διαρκοῦς νομισματικῆς συμφωνίας μεταξὺ τῶν κρατῶν τῆς ὑφηλίου.

Δύναται δὲ ἀπὸ τοῦδε νὰ θεωρηθῇ βέβαιον, ὅτι ἓν τοιοῦτον σχέδιον θὰ ἐστηρίζετο ἐπὶ τῆς θεμελιώδους βάσεως τοῦ χρυσοῦ κανόνος. Πράγματι, ἀπὸ τῆς 11 Ἰουλίου 1932, ἐπαύριον τῆς συνδιασκέψεως τῶν ἐπανορθώσεων τῆς Λωζάννης, τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τῆς Τραπέζης Διεθνῶν Διακανονισμῶν διεκήρυττεν ἐπισήμως ὅτι διὰ νὰ διευκολυνθοῦν οἱ διεθνεῖς διακανονισμοὶ ὑπὸ τὰς ἀπαραιτήτους συνθήκας τῆς σταθερότητος ἦτο ἀνάγκη ὅπως ὅλαι αἱ χῶραι ἀποκαταστήσουν τὸ νομισματικὸν σύστημα ἐπὶ κοινῆς βάσεως. Διηυκρίνιζε δὲ, ὅτι ἡ χρυσὴ βάσις παρέμενεν ὁ καταλληλότερος μηχανισμὸς πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐλευθέρας κινήσεως τοῦ παγκοσμίου ἐμπορίου.

Τὴν ἄποψιν αὐτὴν ὑπεστήριξεν ὁ διοικητὴς τῆς Τραπέζης Διεθνῶν Διακανονισμῶν κ. L. Fraser τὸ ἑπόμενον ἔτος εἰς τὴν σὺνδιάσκεψιν τοῦ Λονδίνου, καίτοι οἱ συμπατριῶται του εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας ἐπεδίδοντο τότε εἰς χειρισμοὺς τοῦ νομίσματος καὶ τῆς πίστεως. Ὅλως ἀσυμβιβάστους πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς σταθερότητος. Τέλος εἰς τὴν τελευταίαν ἔκθεσιν τῆς Τραπέζης Διεθνῶν Διακανονισμῶν τονίζεται καὶ πάλιν ὅτι ὁ πρῶτος ἐπιδιωκτέος ἀντικειμενικὸς σκοπὸς εἶνε ἡ ἀποκατάστασις καὶ ἡ διατήρησις ἑνὸς διεθνοῦς νομισματικοῦ συστήματος βασιζομένου ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συμπεραίνεται, ὅτι ἡ Τράπεζα Διεθνῶν Διακανονισμῶν εἶνε ἑτοίμη νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς μιᾶς εὐουτάτης ἐνεργείας πρὸς ἐπίτευξιν τῆς διεθνοῦς νομισματικῆς σταθεροποιήσεως καὶ ὅτι, κατὰ τὴν ἄποψίν της, ἡ ἐνέρνεια αὐτὴ πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς θεμελιώδη βάσιν τὸν χρυσοῦν κανόνα.

ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΙΣ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ

Παρεχωρήθη εἰς τὸν Ἰ. Λουλούδην, κάτοικον Ξάνθης, δικαίωμα ἐκμεταλλεύσεως λιγνίτου καὶ λοιπῶν μεταλλευμάτων ἐπὶ χώρου κειμένου ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ νομοῦ Ροδόπης ἐκτάσεως 8131 στρεμμάτων καὶ 400 τ. μ.

— Παρεχωρήθη εἰς τὸν Γ. Χωναΐον, δικηγόρον, κάτοικον Ἀθηνῶν, δικαίωμα ἐκμεταλλεύσεως σιδηροπυρίτου καὶ ἀρσενοπυρίτου καὶ λοιπῶν μεταλλευμάτων ἐπὶ χώρου κειμένου ἐν τῇ περιφερείᾳ Κιλκὶς ἐκτάσεως 5308 στρεμ. καὶ 830 μ.τ.

Η ΑΦΟΡΗΤΟΣ ΠΟΛΥΝΟΜΙΑ

Ἀπὸ τὴν «Τελωνειακὴν ἐπιθεώρησιν» ἐκδιδομένην ἀπὸ ἐπιλέκτους τελωνειακοὺς ὑπαλλήλους παραλαμβάνομεν τὰ κάτωθι σχετικὰ μὲ τὴν ἀφόρητον πολυνομίαν ποὺ μαστίζει τὴν χώραν μας. Τὰ ὀλίγα αὐτά, γραφόμενα μάλιστα ἀπὸ δημοσίους ὑπαλλήλους δίδουν τὴν εἰκόνα τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους.

«Ἓν ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικώτερα φαινόμενα τῆς κρατικῆς μας λειτουργίας εἶνε ἀσφαλῶς ἡ καταπληκτικὴ πληθώρα τῶν νόμων, διατάγμάτων καὶ ἄλλων ἐπισήμων πράξεων που ρυθμίζουν τὴν κοινωνικὴν, οἰκονομικὴν καὶ διοικητικὴν μας ζωήν.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι τὸ φαινόμενον δὲν εἶνε πρόσφατον, ἀλλ' ἀνάγεται εἰς τὰς πρώτας δεκαετηρίδας της συγκροτήσεως τοῦ νεωτέρου ἑλληνικοῦ κράτους· κατὰ τὴν τελευταίαν ὅμως εἰκοσαετίαν, εὐνοηθὲν καὶ ἀπὸ ὡρισμένας ἐξαιρετικὰς συνθήκας, αἴτινες προέκυψαν ἀπὸ τὴν πολεμικὴν καὶ μεταπολεμικὴν περίοδον, προσέλαβεν ἔκτασιν φέρουσαν πολλάκις εἰς ἀληθὲς ἀδιέξοδον ὄχι μόνον τὸν πολίτην, ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ γνωρίζῃ τί ἐπὶ δεδομένης τινὸς περιπτώσεως ἰσχύει, ἀλλὰ καὶ αὐτὰς τὰς ἐφαρμοζούσας τὴν νομοθεσίαν ἀρχὰς καὶ αὐτοὺς τοὺς κατ' ἐπάγγελμα ἀσχολουμένους μὲ τὴν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν νομικούς.

Ἀπλῆ φυλλομέτρησις τῶν ὀγκωδῶν τόμων τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως ἑνὸς μόνον τῶν τελευταίων ἐτῶν δύναται νὰ ἐμβάλῃ εἰς ἀπαισιοδόξους σκέψεις πάντα ὅστις ἤθελε τὴν ἐπιχειρήσει, ἐνῷ δι' ἐκεῖνον ὅστις δὲν θὰ εἶχεν ὑπομονὴν νὰ τὸ κάμῃ ἀρκεῖ διὰ νὰ πεισθῇ περὶ τῆς ἀληθείας τῶν ἀνωτέρω, τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἀπὸ τοῦ 1914 ψηφισθέντες νόμοι, ἔχουσιν ὑπερβῇ τοὺς ἑξακισχιλίους, χωρὶς νὰ ὑπολογισθῶσιν εἰς τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν οἱ ὑπὸ ἐπαναστατικῶν κυβερνήσεων ἢ ὑπὸ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν ἐκδοθέντες ἀναγκαστικοὶ νόμοι, συντακτικαὶ πράξεις, νομοθετικὰ διατάγματα κλπ., ὧν ὁ ἀριθμὸς εἶνε δύσκολον νὰ ὑπολογισθῇ.

Εἶνε ὄθεν εὔκολον νὰ φαντασθῇ κανεὶς τὴν θέσιν ἐκείνου ὅστις πρόκειται νὰ ἐπιχειρήσῃ μίαν πρᾶξιν ἢ νὰ δημιουργήσῃ μίαν σχέσιν, χωρὶς νὰ εἶνε ἀπολύτως βέβαιος ὅτι ἡ πρᾶξις αὕτη δὲν θὰ θεωρηθῇ ἄκυρος ἢ δὲν θὰ τῷ δημιουργήσῃ εὐθύνας, πράγματα τὰ ὁποῖα οὐδόλως προέβλεπε, διότι ἠγνόει κάποιαν διάταξιν νεωτέρου νόμου. Καὶ ἡ θέσις τοῦ πολίτου ἐκείνου θὰ εἶνε ἀσφαλῶς χειροτέρα ἂν συμβῇ ὁ παραβιασθεὶς νόμος νὰ εἶνε τελωνειακός, διότι εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ παράβασις τῶν νόμων τούτων, καὶ ὅταν ὀφείλεται εἰς ἀγνοιαν, ἐπάγεται βαρείας οἰκονομικὰς καὶ ποινικὰς συνεπείας διὰ τὸν παραβάτην. Ἐν τούτοις ἡ τελωνειακὴ νομοθεσία εἶνε ἐξ ἐκείνων αἴτινες κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὑπέστησαν καὶ ὑφίστανται συχνοτάτας τροποποιήσεις, εἴτε ὅσον ἀφορᾷ τὸ δασμολόγιον καὶ τὴν νομολογίαν αὐτοῦ, εἴτε τέλος τὸ κανονιστικὸν αὐτῆς μέρος.

Ἡ παρακολούθησις τῶν πάσης φύσεως πράξεων πρὸς ἐνημέρωσιν ἀποβαίνει ἀγωνιώδης προσπάθεια καὶ διὰ τὸν ἐπιμελέστερον τελωνειακὸν ὑπάλληλον, ἐνῷ οἱ συναλλασσόμενοι μετὰ τῶν τελωνείων, ἐκτελῶνισταί, ἔμποροι, παραγγελιοδόχοι κλπ., πρὸ πολλοῦ ἔχουσι παύσῃ φρονοῦντες ὅτι εἶνε εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωσι τὰ ἰσχύοντα, ἀρκούμενοι εἰς ἑκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν νὰ αἰτῶνται προκαταβολικῶς πληροφορίας ἀπὸ τοὺς ἀσμοδίους ὑπαλλήλους, ἐπιβαρυνομένους οὕτω κατ' ἀνάγκην μὲ πρόσθετον ἐργασίαν.

Ἀλλὰ τὸ ἀντικείμενον εἰς τὸ ὁποῖον ἡ κατάστασις ἔχει φθάσει εἰς τὸ μὴ περαιτέρω εἶνε ἡ περὶ τῶν περιορισμῶν τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἀνταλλαγῆς τῶν ἐμπορευμάτων νομοθεσία. Κατὰ δεκάδας ἐκδίδονται καθημερινῶς αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις τροποποιοῦσαι ἢ συμπληροῦσαι προγενεστέρας — μηδόλως συνήθως μνημονευομένας—ἢ ἐνίοτε ἀλληλοσυγκρουόμεναι πρὸς αὐτάς. Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας ἐννοεῖ τις ἀν καὶ ὁ καλλίτερος ὑπάλληλος, διὰ τὸν ὁποῖον αἱ διατάξεις αὗται ἀποτελοῦν ἁπλῶς τμῆμα τῆς ὅλης ἐφαρμοζομένης παρ' αὐτοῦ νομοθεσίας, εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ ὑποπέσῃ εἰς σφάλματα ἀκούσια, ἔχοντα ἐν τούτοις δι' αὐτὸν βαρείας συνεπείας.

Ἀναγνωρίζομεν ὅτι τὸ θέμα εἶνε γενικώτερον καὶ χρήζει εὐρυτέρας μελέτης. Ἴσως μάλιστα μᾶς δοθῇ ἡ εὐκαιρία προσεχῶς νὰ ἐπανέλθωμεν ἐπ' αὐτοῦ. Μία σύστασις ὅμως νομίζομεν ὅτι εἶνε ἀναγκαία πρὸς τὰς ὑπηρεσίας: Ὅπως μὲ ὀλίγην καλὴν θέλησιν περισταλῇ ἡ ἀμφιβόλου σκοπιμότητος καὶ τόσον ἐπικίνδυνος φιλολογία τῶν νόμων, τῶν διαταγμάτων καὶ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ἡ προφύλαξις τῶν καλλιεργουμένων ἐκτάσεων ἀπὸ τὰς πλημμύρας τῶν ποταμῶν, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ ἀπασχολήσῃ τὴν πρώτην ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν, μαζὶ μὲ τὰς τόσας ἄλλας ἀνάγκας τῆς χώρας, αἱ ὁποῖαι τότε ἔπρεπε νὰ θεραπευθοῦν. Ἐπίσης ἡ ἰδέα τῆς ἀποκτήσεως νέων καλλιεργησίμων γαιῶν, ἐπέβαλεν εἰς τοὺς τότε ἐπιχειρηματίας τὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ἀποξήρανσιν καὶ ἐκμετάλλευσιν τῶν ἐκτάσεων, αἱ ὁποῖαι ἐκαλύπτοντο μονίμως ἢ περιοδικῶς ὑπὸ τοῦ ὕδατος.

Οὕτω τὸ ἐν πολλοῖς ἀνοργάνωτον ἀκόμη τότε κράτος ἤρχισε νὰ ἐπιδιώκῃ, εἴτε δι' εἰδικῶν νόμων, εἴτε διὰ συμβάσεων, τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πρώτων ὑδραυλικῶν ἔργων, τὰ ὁποῖα ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω δύο ἀπόψεις ἐφαίνοντο περισσότερον ἐπιβεβλημένα διὰ τὴν μικρὰν τότε Ἑλλάδα.

Τὰ ἔργα αὐτὰ ἦσαν ἡ διευθέτησις τοῦ Βοιωτικοῦ Κηφισσοῦ, ἡ ἀποξήρανσις τῆς λίμνης Κωπαΐδος καὶ ἡ ἀποξήρανσις τῆς λίμνης Στυμφαλίδος.

Δι' εἰδικοῦ νόμου, ἐκδοθέντος τὸ ἔτος 1852, ἐπετράπη νὰ δαπανηθοῦν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1852, δρ. 65.000 (2.000.000 σημεριναὶ) διὰ τὴν «ἐπὶ τῇ βάσει ἐγκεκριμένου σχεδίου καὶ προϋπολογισμοῦ, ἀνασκαφὴν τῶν ἀπαιτουμένων διωρύγων καὶ κατασκευὴν τῶν ἀναγκαίων ὑδραυλικῶν ἔργων, πρὸς διευθέτησιν τῶν ὑδάτων τῶν κατὰ τὴν Βοιωτίαν ποταμῶν Κηφισσοῦ, Μέλανος καὶ Ἐρκύνης καὶ ἐξασφάλισιν τῶν παρακειμένων ἐθνικῶν καὶ ἰδιοκτήτων γαιῶν ἀπὸ τὰς πλημμύρας». Ἡ δαπάνη αὕτη ἐπρόκειτο νὰ ἀναλογισθῇ ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως καὶ τῆς ἀξίας τῶν κατακλυζομένων ἢ τῶν ὑποκειμένων εἰς πλημμύρας γαιῶν καὶ ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸ δημόσιον. Αἱ ἐργασίαι ἐκεῖναι ἐν μέρει μόνον ἐξετελέσθησαν καὶ εἰς κλίμακα πάντως ἀνεπαρκῆ διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τῶν ὁποῖον ἐπεδίωκον.

Δεκατρία ἔτη βραδύτερον, κατὰ τὸ ἔτος 1865, ἔγινεν ἡ πρώτη σύμβασις μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ Σαρραζίνου Μομφερρίερου, διὰ τὴν ἀποξήρανσιν καὶ καλλιέργειαν τῆς λίμνης Κωπαΐδος, ἐπὶ τῇ βάσει μελέτης τοῦ Γάλλου μηχανικοῦ Sauvage.

Ὀλίγον μετὰ τὴν σύναψιν τῆς πρώτης συμβάσεως τῆς λίμνης Κωπαΐδος καὶ ἴσως ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἐδημοσιεύθη τὸ ἔτος 1867, ὁ πρῶτος γενικὸς νόμος «περὶ ἀποξηράνσεως λιμνῶν», διὰ τοῦ ὁποίου ἐπετρέπετο εἰς τὴν κυβέρνησιν νὰ παραχωρῇ εἰς ἑταιρείας τὸ δικαίωμα τῆς ἀποξηράνσεως λιμνῶν Δυνάμει τοῦ νόμου τούτου παρεχωρήθη κατὰ τὸ ἔτος 1881 εἰς ἑταιρείαν «Σ. Νοταρᾶς, Ἰ. Δελληνάνης, Ἰ. Σέχος κλπ.» τὸ δικαίωμα τῆς ἀποξηράνσεως ἰῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κροινθίας λιμνῶν Στυμφαλίας καὶ Φενεοῦ. Τὰ διὰ τὴν ἀποξήρανσιν αὐτῶν ἀναγκαῖα ἔργα ἐμελετήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἰταλοῦ μηχανικοῦ Degliabbati. Αἱ λίμναι μετὰ τινα ἔτη ἀπεξηράνθησαν κατὰ μέγα μέρος καὶ ἐκαλλιεργήθησαν, κατὰ τὸ 1885 ὅμως ἡ ἑταιρεία ἐκηρύχθη ἔκπτωτος καὶ τὰ ἔργα, ἐγκαταλειφθέντα, κατεστράφησαν.

Διὰ τῶν τριῶν τούτων ἔργων ἤρχισεν ἡ ἀπὸ ὑδραυλικῆς ἀπόψεως ἐξυγίανσις τῆς Ἑλλάδος. Ὅπως ὅμως εἶνε φυσικόν, μὲ τὴν πλήρη τότε ἔλλειψιν τῶν ἀπαραιτήτων στοιχείων διὰ τὴν ἐπιτυχῆ μελέτην τῶν ἔργων καὶ τὴν ἀπολύτως δικτιολογημένην τεχνικὴν ἀπειρίαν, δὲν ἦτο δυνατὸν τὰ ἔργα αὐτὰ νὰ συμπληρωθοῦν ὁμαλῶς καὶ τελειωτικῶς.

Συστηματικώτερα κάπως προσπάθεια διὰ τὴν μελέτην τῶν κυριωτέρων ὑδραυλικῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας, ἤρχισεν ἀπὸ τῆς μετακλήσεως τῆς γαλλικῆς τεχνικῆς ἀποστολῆς, τὸ 1892. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐξ ἄλλου ἡ Ἑλλὰς εἶχε μεγαλώσῃ διὰ τῆς προσαρτήσεως τῆς Θεσσαλίας, ἡ ὁποία ἔφερε μεθ' ἑαυτῆς καὶ ἓν ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα ὑδραυλικὰ προβλήματα, τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησε καὶ ἀπασχολεῖ ἀκόμη τὸν τόπον.

Μετὰ τὴν ἄφιξιν τῶν Γάλλων μηχανικῶν, ἤρχισαν νὰ μελετῶνται καὶ ἡ μελέτη τοῦ Quellenec (1891), τοῦ Π. Μοσχίδου (1898) καὶ ἡ μερικὴ μελέτη πρὸς διευθέτησιν τοῦ χειμάρρου Πλατὺ καὶ ἀποξήρανσιν τοῦ ἕλους Ἁγίου Φλώρου, συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Σέχου.

Παραλλήλως σχεδὸν ἤρχισαν νὰ μελετῶνται καὶ νὰ κατασκευάζωνται τὰ ἔργα διευθετήσεως τοῦ χειμάρρου Νέδοντος τῶν Καλαμῶν, ἐκδοθέντος κατὰ τὸ 1890 εἰδικοῦ νόμου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐνεκρίνετο ἡ «ἀναδάσωσις καὶ στερέωσις τῶν ἐκατέρωθεν τοῦ χειμάρρου κλιτύων καὶ ἡ κατασκευὴ ἐγκαρσίων φραγμάτων εἴτε ἐπὶ τοῦ Νέδοντος εἴτε ἐπὶ τῶν παραποτάμων αὐτοῦ» καὶ ἐπεβάλλετο εἰδικὴ φορολογία διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τούτων.

Εἶνε ἐνδια